

додати зображенню імпресіонізму, накладаючи на скло до десяти шарів фарби, чим досягає просторовості і глибини кольору [3].

Герої українських пісень та казок відтворені на склі художницею Наталією Чубко. Мисткиня підкреслює зображення цікавим контуром, який наносить з лицьової сторони скла [1].

Схожа манера виконання творчих робіт і у подружжя – Наталії та Романа Юсипчуків. У творах художників трипільські символи переплітаються у загадковій неповторній композиції, єднають нас духовно з високою культурою предків.

Складні філософські образи, роздуми про сенс життя і місце людини в ньому втілені у композиціях на склі художника Мирослава Ясінського [3].

Підсумовуючи вищезазначене, можна зробити наступні висновки. На нашу думку, техніка малярства на склі пройшла довгий шлях цікавих трансформацій. Сучасні майстри живопису на склі, використовуючи різноманітні художні матеріали та прийоми, водночас залишаються відданими народним традиціям, витокам мистецтва малювання на склі, вдало поєднуючи у своїх творах минулі здобутки та новаторство.

Список використаних джерел

1. Дігтяр Н. М., Саєнко Т. В. Малярство на склі та його вивчення на уроках образотворчого мистецтва учнями основної школи : метод. посіб. Полтава, 2013. 134 с.
2. Тріска О. О. Народна ікона на склі другої половини XVIII–XIX століття: європейський контекст : дис. ... канд. мистецтвознав. : 17.00.0. Львів, 2009. 178 с.
3. Галина Терещук. Львівські майстри зачаровують малярством на склі. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/24603658>

Віталій Дмитренко

*доцент кафедри культурології
Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка
(м. Полтава, Україна)*

ПЕРІОДИЗАЦІЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ ЗА ІВАНОМ ЛИСЯК-РУДНИЦЬКИМ

Питання періодизації історії України є одним із найбільш дискусійних у вітчизняній гуманітаристиці. Одним із перших хто запропонував розв'язати його враховуючи вплив культурних чинників на історичні процеси був Іван Лисяк-Рудницький. У травні 1978 року у Канадському Інституті Українських Студій при Альбертському університеті науковець виголосив доповідь, у якій критично відгукнувся як до спроб періодизації української історії на базі формаційного підходу так і до «звичайної схеми» М.С. Грушевського. Пізніше її ідеї втілилася у есе «Проблеми термінології та періодизації в українській історії». Вчений

відкинув формаційну «п'ятичленку» зауваживши, що: «...не має жодного історичного сенсу на ціле тисячоліття, від Рюрика до Миколи I, наліплювати ярлик феодалізму» [1, с.41].

Водночас, не задовольнив дослідника й розподіл української історії на «княжу», «литовсько-польську» та «козацьку» добу. Головною вадою такого поділу він вважав неможливість поширити його на інші країни. Це, в свою чергу, призводить до ізоляції української історії від світового історичного процесу. Крім того, вчений відзначав, що й трактування окремих діб не є беззаперечним, бо не відображає їх характеру. Так, приміром, козацтво є справді важливим феноменом української історії XVII століття. Проте, чи варто на цій підставі означати весь період з XVI по XVIII століття як козацьку добу, залишається для дослідника контроверсійним питанням.

Виходячи з вищезначених міркувань, І. Лисяк-Рудницький запропонував поділити історію України на стародавню, середньовічну, ранньоновітню та історію XIX й XX століття (новий та новітній час відповідно). Їх він вважав відповідником великих європейських епох античності, середньовіччя та новітнього часу. Стародавню історію України він пропонував розглядати як частину, хоча й маргінальну, грецької та елліністично-романської цивілізації. Середньовіччя визначалося у межах VI-XVI століть. У ньому виділялися докиївський період, час Київської та Галицько-Волинської держави, добу литовського панування до Люблінської унії 1569 року. Це мало б відповідати європейському ранньому, зрілому та пізньому середньовіччю. Ранньоновітній час тривав, на думку дослідника, від Люблінської унії до кінця XVIII століття. Остаточний перехід до нової історичної епохи пов'язується з кінцем XVIII століття. Тож XIX століття у І. Лисяка-Рудницького значно довше ніж воно є хронологічно, бо ж триває з 1780-х років до 1914 року. Саме цей період, на думку історика, можна вважати часом появи модерної української нації. Перша Світова війна й події до яких вона призвела відкрили найновішу добу в історії Європи в цілому та України, зокрема [1, с.42-43].

Популяризуючи таку періодизацію, дослідник акцентує увагу саме на аналізові культурних явищ, уплетених до окремих історичних епох. Зокрема, ренесанс, реформація та бароко проголошується основною темою культурного та інтелектуального життя у пізньосередньовічній та ранньомодерній період, а просвітництво й романтизм стають визначальними для «довгого» XIX століття.

Список використаних джерел

1. Лисяк-Рудницький І. Історичні есе. Київ: Основи, 1994. Т. I. 554 с.